

LA GUERRA GRAN

5

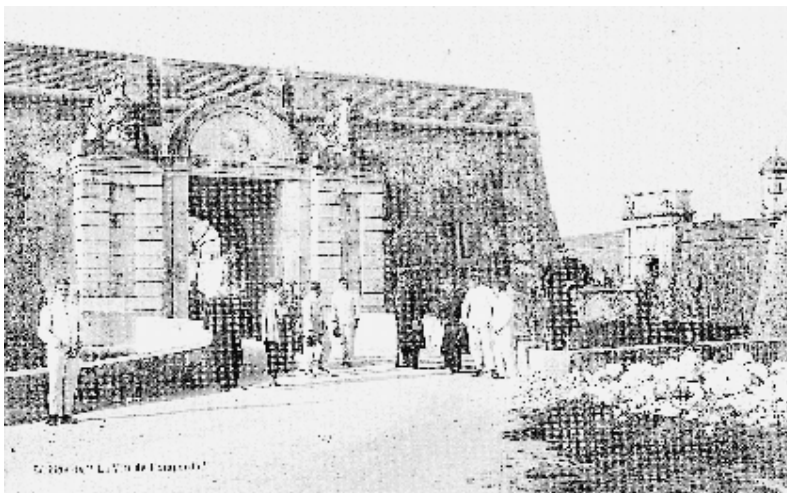
16

Després de l'expansió a tots els nivells que havia experimentat la població, el fet històric més destacable a Vilafant en el segle XVIII és la Guerra Gran. En produir-se la desfeta de les forces espanyoles a la batalla del monestir del Roure, a Pont de Molins, el 1794, on va morir el comte de la Unió, el general Lluís G. de Carvajal i Vargas, el qual en una ocasió havia pernocat al poble de Vilafant, els francesos van trobar el camí lliure per al seu avenç i, amb una dèbil intimidació, van aconseguir la rendició del castell de Figueres sense tirar un sol tret.

Disposava d'un guarniment de deu mil homes i menjar per a un

llarg setge. El governador militar del castell fou empresonat i confinat a França. A Madrid se li féu un consell de guerra i fou condemnat a la pena de mort, després commutada per la de cadena perpètua.

Un dels pobles que els francesos van considerar cobejable i d'interès per la defensa exterior de la zona militar des d'aquella fortalesa fou el de Vilafant, ja que estimaren la seva situació estratègica per a la protecció de la fortalesa de Figueres envers les terres més altes del costat de ponent. Pel costat de Palol Sabaldòria van construir diverses fortificacions que anomenaven línia del Manol i que anaven des d'Avinyonet de

Entrada del castell de Figueres, des d'on es va ordenar una incursió de protecció al marge del riu Manol, a Vilafant. Sobre la cornisa de pedra es veu el mur fet de rajols de les bòbiles de Vilafant.

Puigventós fins al Far. A Vilafant hi havia aquarterats quatre batallons de soldats francesos.

Entre la gent dels pobles de l'Empordà va créixer un gran entusiasme per fer-se voluntaris per lluitar contra els francesos i es va crear una línia de defensa des de la Mare de Déu del Mont fins a Ventalló, en oposició a la línia francesa abans esmentada.

La ratlla d'operacions era prop de Vilafant. Així, el 13 de desembre de 1794, els espanyols van projectar accions de guerra per intimidar l'enemic, a la vegada que disposaven d'escamots per al reconeixement de la línia. Una companyia de miquelets espanyols, confiada al marquès de la Romana, va rebre l'ordre d'atacar amb dos mil homes els acantonaments d'Avinyonet de Puigventós i de Vilafant. L'informe militar diu que encara que no es va poder verificar totalment l'acció per un dels accidents comuns, es va fer l'operació amb tant d'encert que va causar a l'enemic més dany del que s'havia previst. Pocs dies després, una altra columna, comandada pel tinent coronel Francisco Torradellas, va iniciar una acció des de Besalú, passant per Crespià. A la vora

de Vilafant va disposar dues columnes, una per atacar Avinyonet de Puigventós i una altra per combatre els adversaris que eren a Vilafant, mentre que la resta es va encarregar de la protecció de l'atac. En una acció nocturna, un escamot de setze soldats manats per un capità va avançar cap a les posicions

Camí antic de comunicació de Figueres a Vilafant, proper al Camp dels Enginyers.

Era de can Martí, prop de la qual hi havia una posició defensiva natural dita Línia del Manol. L'any 1932 al seu entorn es van construir les escoles.

enemigues de Vilafant. Un dels soldats es va entrebancar i se li va disparar el fusell, cosa que va motivar que el sentinella cridés el *Quién vive?* i alertés els soldats francesos, que van córrer als llocs de guàrdia, per la qual cosa es va causar una alarma general i es lliurà una batalla sagnant. Els espanyols van retirar-se lleugerament, fet que incità els francesos a encalçar-los, fins que van caure sota l'atac del grup espanyol de reserva. Van morir cent soldats francesos, dos-cents foren ferits i quatre fets presoners. Per part espanyola hi hagué un carrabiner mort i setze miquelets ferits.